

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

SIMKÓ kontra MAGYARORSZÁG

(42961/98 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2003. április 8.

A Simkó kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *Elnök*
A.B. BAKA,
L. LOUCAIDES,
C. BÎRSAN,
K. JUNGWIERT,
M. ÜGREKHELIDZE,
A. MULARONI, *bírák*
és S. DOLLÉ, *a Szekció hivatalvezetője,*

2002. március 12-én és 2003. március 18-án tartott zárt ülésén
az utóbb említett időpontban elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (42961/98 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") korábbi 25. cikke alapján Simkó Andrásné és Simkó András (a "kérelmezők") magyar állampolgárok 1998. június 5-én terjesztettek az Emberi Jogok Európai Bizottsága elé (a "Bizottság").
2. A Magyar Kormányt (a „Kormány”) képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium Helyettes Államtitkára képviselte.
3. A kérelmezők különösen azt állították, hogy az általuk 1992. október 9-én indított eljárás az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértve ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott.
4. A kérelem 1998. november 1-én, az Egyezmény Tizenegyedik kiegészítő jegyzőkönyvének hatályba lépésével került át a Bírósághoz (Tizenegyedik kiegészítő jegyzőkönyv 5. cikk, 2. bekezdés).
5. A kérelmet a Bíróság Második Szekciójára osztották (Bírósági szabályzat, 52. § 1. bek.). A Bírósági szabályzat 26. § 1. bekezdésének megfelelően e Szekción belül megalakult az ügyet elbíráló Kamara (Egyezmény 27. cikk, 1. bekezdés).
6. 2001 november 1-én a Bíróság megváltoztatta Szekcióinak összetételét (25. § 1. bek.). Az ügyet az új összetételű Második Szekcióra osztották (52. § 1. bek.).
7. 2002. március 12-én hozott határozatával a Bíróság részben elfogadhatónak nyilvánította a kérelmet.

A TÉNYEK

8. A kérelmezők 1955-ben, illetve 1953-ban születtek és Sopronban, Magyarországon élnek. Korábbi kérelmüket (27587/95. sz.) a Bizottság egyik bizottsága 1996. május 16-án elfogadhatatlannak nyilvánította.

9. A kérelmezők népművészeti termékek köztéri árusítására vonatkozó engedélyükkel kapcsolatos, elhúzódó jogvitában hozott közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatát és kártérítést kérve 1992. október 9-én pert indítottak a Soproni Polgármesteri Hivatal ellen („az 1992-es per”). A Sopron Városi Bíróság nyilvántartásba vette a keresetlevelet majd 1992. november 4-én hiánypótlást rendelt el. A kérelmezők 1992. november 12-én eleget tettek a hiánypótlás iránti felhívásnak.

10. 1993. március 1-én a Városi Bíróság a keresetet idézés kibocsátása nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy nem rendelkezett hatáskörrel az ügy tárgyalására. 1993. március 23-án a kérelmezők fellebbeztek.

11. 1993. augusztus 5-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság hatályon kívül helyezte a Városi Bíróság határozatát. Az ügy iratait saját, hatáskörrel rendelkező tanácsának küldte meg.

12. A Megyei Bíróság az előtte folyó eljárásban 1993. szeptember 16-án és október 28-án hiánypótlásra hívta fel a kérelmezőket. A kérelmezők 1993. szeptember 28-án, illetve november 5-én eleget tettek a felhívásnak. 1993. november 19-én a bíróság értesítette az alperes hatóságot az ellene indított eljárásról.

13. Közben, 1993. március 1-én, a kérelmezők a fent említett eljárással összefüggésben államigazgatási jogkörben okozott kár miatt eljárást indítottak a Városi Bíróság előtt („az 1993-as per”). Az alperes hatóságot a bíróság 1993. október 22-én értesítette a megindított perről. 1993. november 20-án a Városi Bíróság tárgyalást tartott és 1993. november 29-én az ügy iratait áttette a hatáskörrel rendelkező Megyei Bírósághoz.

14. Az 1993. december 14-i tárgyalást követően a Megyei Bíróság 1994. február 9-én megszüntette a kérelmezők 1992-ben indított perét. A Megyei Bíróság megállapította, hogy az alperes hatóság az 1993-as perről értesült korábban, ezért a kérelmezőknek követeléseiket az utóbb indított perben kell érvényesíteniük. 1994. február 21-én a kérelmezők a Legfelsőbb Bírósághoz fellebbeztek, amely 1994. október 13-án helybenhagyta az 1992-ben indított eljárást megszüntető határozatot.

15. Közben, miután az 1993-as perrel kapcsolatos eljárásban a felek több észrevételt tettek, a Megyei Bíróság 1994. augusztus 25-én és 1994. október 18-án tárgyalást tartott. A következő tárgyalást 1994. október 25-re tűzte ki a Bíróság. A kérelmezők tanúk meghallgatását indítványozó beadványával, illetékfizetési kötelezettségével, továbbá jogsegély iránti kérelmével kapcsolatban kialakult eljárási jogvita összefüggésében a Legfelsőbb Bíróság 1995. november 2-án határozatot hozott a kérelmezők által megfellebbezett végzések tárgyában.

16. 1996. július 9-én a Megyei Bíróság 300.000 forintot és ezen összeg kamatait ítélte meg kártérítésként a kérelmezők számára. További követeléseiket a Megyei Bíróság elutasította. A Megyei Bíróság számos hasonló közigazgatási ügy iratainak és az ügyekben hozott ítéleteknek a tanulmányozása után döntésében megállapította, hogy az alperes hatóság magatartása gátolta a kérelmezőket azon jogaik gyakorlásában, amelyek a közterületen történő árusításra vonatkozó engedélyükből fakadtak. A tíz oldalas határozat indoklásában a Megyei Bíróság okirati bizonyítékokra támaszkodott.

17. 1996. augusztus 6-án a kérelmezők fellebbeztek. 1996. szeptember 2-án fellebbezésüket kiegészítették.

18. 1998. február 5-én a Legfelsőbb Bíróság másodfokú bírósággént eljárva tárgyalást tartott. 1998. február 13-án a Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta a Megyei Bíróság határozatát. A határozatot 1998. április 8-án kézbesítették a kérelmezők számára.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A kérelmezők sérelmezték, hogy perük ésszerűtlenül hosszú ideig tartott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

„Mindenkinek joga van arra, hogy...bírósg tisztességesen és ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

20. A Kormány vitatta az állítást.

A. A figyelembe veendő időszak

1. A Bíróság először észrevételezi, hogy az eljárás 1992. október 9-én kezdődött, amikor a kérelmezők a Sopron Városi Bírósághoz benyújtották keresetlevelüket. A Bíróság által figyelembe veendő időszak azonban nem ebben az időpontban, hanem 1992. november 5-én kezdődik, amikor hatályba lépett az a nyilatkozat, amellyel Magyarország elismerte az egyéni panasz előterjesztésének jogát az Egyezmény korábbi 25. cikke alapján.

2. Az eljárás 1998. április 8-án ért véget, amikor a Legfelsőbb Bíróság határozatát kézbesítették a kérelmezők számára. Ennek megfelelően a kérelmezők pere öt évig és hat hónapig tartott, amely időszakból öt év és öt

hónap *ratione temporis* a Bíróság joghatósága alá esik. Az eljárás három Bírósági szinten zajlott és az első évben két külön per volt folyamatban.

3. Annak megítélésakor, hogy az eljárás hossza ésszerűnek tekinthető-e a Bíróság azt is figyelembe veszi, hogy milyen stádiumban volt az eljárás 1992. november 5-én (ld. többek között *Humen v. Poland* [GC], no. 26614/95, §§ 58-59, 15 October 1999, határozatgyűjteményben nem megjelöltetett).

B. Az eljárás hosszának ésszerű volta

4. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményei fényében, a Bíróság esetjogában kidolgozott kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. a fent idézett *Humen v. Poland* § 60; és *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

1. Az ügy bonyolultsága

5. A Kormány azt állította, hogy az ügy bonyolult volt, különösen mivel összetett követelésekről kellett határozni.

6. A kérelmezők nem értettek egyet a Kormánnyal és azt állították, hogy az ügy nem volt bonyolult.

7. A Bíróság észrevételezi, hogy az ügyben a kérelmezők egy árusítási engedéllyel kapcsolatos jogvita összefüggésében hozott közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatát kérték és ehhez kapcsolódóan államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indítottak pert. A Megyei Bíróság kizárólag okirati bizonyítékokra támaszkodott; tíz oldalas határozatát a Legfelsőbb Bíróság egyetlen tárgyalást követően helybenhagyta. Ilyen körülmények között az ügy ésszerűen nem tekinthető bonyolultnak. A Bíróság úgy találja, hogy a Kormány által az ügy bonyolultságának alátámasztására felhozott indokok nem adnak kellő magyarázatot a jelen ügy hosszára (ld. *mutatis mutandis*, *Malinowska v. Poland*, no. 35843/97, § 88, 14 December 2000, nem publikált).

2. A kérelmezők magatartása

8. A Kormány azzal érvelt, hogy a kérelmezők magatartása is hozzájárult az eljárás elhúzódásához, mert beadványaik gyakran nem megfelelőek és pontatlanok voltak. A kérelmezők vitatják ezt az állítást.

9. A Bíróság észrevételezi, hogy a Megyei Bíróság előtt lefolytatott eljárásban 1993. szeptember 16-án és október 28-án került kibocsátásra a hiánypótlást elrendelő végzés. A kérelmezők kellő gondosságot tanúsítva

1993. szeptember 28-án, illetve november 5-én eleget tettek a végzésben foglaltaknak. Továbbá, igaz ugyan, hogy az egyik olyan időszak eseményei, amely időszakban csak eljárási határozatok meghozatalára került sor (1994. október 25-től 1995. november 2-ig) – részben legalábbis – a kérelmezőknek a Megyei Bíróság illeték megfizetésére kötelező határozata ellen benyújtott fellebbezésével voltak kapcsolatosak, a Bíróság azonban megjegyzi, hogy a fellebbezéssel párhuzamosan folyt a kérelmezők tanúk meghallgatását indítványozó beadványának és jogsegély iránti kérelmének a megvitatása is. Ilyen körülmények között a Bíróság nem tud a kérelmezők terhére róni jelentős késedelmet.

3. A bíróságok magatartása és a per tétje a kérelmezők számára

10. A Kormány úgy vélte, hogy a bíróságok kellő gondossággal jártak el a kérelmezők ügyében. A Kormány előterjesztette, hogy az eljárás hossza ésszerű volt, tekintettel arra, hogy a nemzeti hatóságokat semmilyen előírás nem kötelezte az ügy sürgős tárgyalására. A kérelmező vitatta ezt az álláspontot.

11. A Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező első, 1992. október 9-én benyújtott kereseti kérelme csak 1993. augusztus 5-én került a hatáskörrel rendelkező bírósághoz; vagyis tíz hónapos megmagyarázatlan késedelemre került sor. Az alperes – fenti késedelem által okozott – késedelmes értesítése az ellene indított eljárásról a Megyei Bíróság 1994. február 9-én hozott határozatának a fényében megfosztotta relevanciájától a korábbi eljárást. Továbbá, a nemzeti bíróságnak több mint egy évre (1994. október 25.- 1995. november 2.) volt szüksége, *többek között*, ahhoz, hogy döntsön a kérelmezők tanúk meghallgatása és jogsegély iránti kérelméről. Végül, a Legfelsőbb Bíróság csak 1998. február 5-én tartott tárgyalást a kérelmezők 1996. szeptember 2-án végleges formában benyújtott fellebbezése tárgyában.

12. A Bíróság úgy találja, hogy ez a három jelentős inaktív periódus a hatóságok terhére róható. Az eljárás nyilvánvaló szervezetlenségével kapcsolatban a Bíróság emlékeztet arra, hogy a 6. cikk 1. bekezdése azt a kötelezettséget rója a Szerződő Államokra, hogy jogrendszerüket olyan módon szervezzék meg, amely lehetővé teszi bíróságaik számára az ügyek ésszerű időn belül történő eldöntését előíró követelmény tiszteletben tartását (ld. többek között a *Duclos v. France* judgment of 17 December 1996, *Reports of judgments and decisions* 1996-VI, pp. 2180–81, § 55 *in fine*). Ezért a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy az eljárásban bekövetkezett késedelem elsősorban a nemzeti hatóságok terhére róható.

13. Az ügy körülményeire és arra tekintettel, hogy mi volt a per tétje a kérelmezők számára, továbbá figyelembe véve a hatóságok terhére róható inaktív periódusokat a Bíróság úgy találja, hogy az Egyezmény 6. cikkének

1. bekezdésében lefektetett „ésszerű idő” követelményét a jelen ügyben nem tartották tiszteletben. Ezért ezt a rendelkezést megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

34. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

35. A kérelmezők 5.002.543 forint vagyoni és 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést követeltek az eljárás elhúzódása miatt keletkezett károk megtérítésére.

36. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmezők követelései túlzottak, s úgy érvelt, hogy a felmerült kárt a Bíróság Magyarország ellen hozott releváns döntéseinek a fényében kell megállapítani.

37. Nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy okozati kapcsolat állna fenn az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének megsértése és a kérelmezők vagyoni kár megtérítésére irányuló követelése között. A Bíróság azonban azt elismeri, hogy az általuk indított eljárás elhúzódása miatt a kérelmezőket erkölcsi kár érte. Méltányossági alapon ítélve és tekintettel az ügy körülményeire a Bíróság 4.000 eurót ítél meg a kérelmezők számára nem vagyoni káruk megtérítésére.

B. Költségek és kiadások

38. A kérelmezők ilyen címen nem támasztottak követelést.

C. Késedelmi kamat

49. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Megállapítja*, hogy megsértették az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését;

2. *Megállapítja*:

(a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmezők nem vagyoni kárának megtérítéseként 4.000 eurót (négyezer euró) és az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetési átváltási árfolyam alkalmazásával.

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

3. A kérelmezők igazságos elégtétellel kapcsolatos további követeléseit egyhangúlag *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2003. április 8-án a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

S. DOLLÉ
hivatalvezető

J.-P. COSTA
elnök